

Oog voor elkaar

ChristenUnie
Groningen

VERKIEZINGSPROGRAMMA
2018 – 2022

Oog voor elkaar

INHOUD

Oog voor gasproblematiek	7
Oog voor zorg	11
Oog voor onderwijs	17
Oog voor wonen en leefomgeving	21
Oog voor werk, inkomen en economie	25
Oog voor duurzaamheid, klimaat en energie	29
Oog voor mobiliteit	35
Oog voor kunst, cultuur en sport	39
Oog voor veiligheid	45
Oog voor bestuur en financiën	49
Oog voor herindeling	55

VOORWOORD

OOG VOOR ELKAAR

In november 2018 gaan we naar de stembus. We kiezen een nieuwe gemeenteraad, voor een nieuwe gemeente. In dit verkiezingsprogramma van de ChristenUnie Groningen zetten we uiteen wat onze visie is en wat we willen bereiken.

Aan het begin van de 19e eeuw werd de gemeente ingesteld met de menselijke maat en kleinschaligheid voor ogen. Er worden lokale keuzes gemaakt, die inwoners direct raken. Het hoogste orgaan in de gemeente is de gemeenteraad. Een raad vóór en door inwoners. Dat is een groot goed. De komende gemeenteraadsverkiezingen zijn bijzonder vanwege de herindeling. Groningen, Haren en Ten Boer worden samen één gemeente: een nieuwe, slagvaardige, en financieel robuuste gemeente voor haar circa 230.000 inwoners. Ten Boer en Groningen hebben al geruime tijd ervaring opgedaan met een samenwerking op financieel en bestuurlijk gebied. Het heeft langer geduurd voordat er ook zekerheid was omtrent de deelname van Haren. Nu deze er is gaat de ChristenUnie ervoor de herindeling op alle gebieden en voor alle gebieden een succes te maken.

We willen dat de nabijheid van het bestuur merkbaar is voor iedereen in onze gemeente; in alle grote en kleine dorpskernen en in alle wijken. Niet alleen zien familieleden en burens naar elkaar om; ook als gemeente willen we oog hebben voor al onze inwoners vanuit de overtuiging dat iedereen meetelt. Ieder mens is door God en naar Zijn evenbeeld gemaakt en door Hem geliefd. Dat is voor ons een cruciaal uitgangspunt en vormt de basis voor onze inzet voor iedereen in onze gemeente. We doen, ook in de komende raadsperiode, ons uiterste best oog te hebben voor alle inwoners van de gemeente en voor hen aan de slag te gaan. Samen, met elkaar, en met de onmisbare zegen van God, zien we de toekomst voor onze gemeente met vertrouwen tegemoet.

STEM CHRISTENUNIE!

Inge Jongman,
lijsttrekker ChristenUnie Groningen

Wat 60 jaar geleden in Nederland werd onthaald als een waardevolle vondst is uitgedraaid op een ramp voor Groningen: de gasbel bij Slochteren. Niet alleen zijn veel huizen beschadigd; ook mensen zelf zijn beschadigd door de moeizame procedures en de onzekere situatie. De ChristenUnie is zich daar zeer bewust van.

Oog voor gas- problematiek

We willen dat de veiligheid van mensen voorop komt te staan. We zijn dan ook blij dat het huidige kabinet expliciet heeft gemaakt te willen stoppen met de gaswinning.

We willen dat alle schade adequaat en snel wordt hersteld, en dat er voor de regio een nieuw (economisch) toekomstperspectief komt. Er moet meer worden hersteld dan alleen de veiligheid: ook het veiligheidsgevoel en het vertrouwen moet worden opgebouwd. We willen de huidige negatieve situatie transformeren in een optimistische kijk op de toekomst. Dat is de uitdaging waar we de komende periode voor staan.

Burgers moeten actief betrokken worden bij de ingezette versterkingsoperatie. Daarbij is het nodig dat bewoners zélf (huurders én eigenaren) moeten kunnen beslissen over hun woongenot. De regie voor de versterkingen van scholen en openbare gebouwen en de communicatie en planning dient bij de gemeente te komen liggen. Zo wordt er democratische legitimering verkregen. Ruimhartigheid en rechtvaardigheid dienen de waarden te zijn als het gaat om de vergoedingen.

Het gaat niet alleen om de functionele versterking van de huizen ten behoeve van de veiligheid, maar het gaat ook om het behouden van het karakter en het erfgoed van Groningen. Ook bij nieuwbouw moet aandacht zijn voor de architectonische waarde van de woningen. Hiervoor is ook inspraak van de bewoners zelf nodig. We willen de menselijke maat niet uit het oog verliezen en maatwerk kunnen leveren.

HIER GAAN WIJ VOOR

- **Veiligheid boven alles**
- **Regie versterkingsoperatie bij gemeente**
- **Correcte en tijdige afhandeling van schadegevallen**
- **Oog voor de architectonische waarde van de (nieuwe) woningen**
- **Speciaal oog voor historisch erfgoed**
- **Oplossingen op maat in uitzichtloze situaties**
- **Dialogo openhouden tussen alle belanghebbenden en betrokkenen**
- **(Economisch) toekomstperspectief bieden**

Ieder mens is door God en naar Zijn evenbeeld gemaakt en door Hem geliefd. Dat is een cruciaal uitgangspunt van de ChristenUnie. Daarmee is namelijk ieder mens waardevol en in gelijke mate beschermwaardig. De waarde van het menselijk leven hangt niet af van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, ras, intelligentie of leeftijd. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient volle aandacht en zorg.

Oog voor zorg

Oog voor elkaar

Zorgen is allereerst een verantwoordelijkheid van het gezin en de samenleving zelf. Mantelzorg en vrijwilligerswerk zijn essentieel in een samenleving. De overheid bewaakt dat alle inwoners een basisrecht op gezondheidszorg hebben en is verantwoordelijk voor de betaalbaarheid, toegankelijkheid en de kwaliteit daarvan. Want een goede gezondheid is waardevol, zowel voor het individu, als voor de gehele samenleving.

DECENTRALISATIE

In de afgelopen jaren is een aantal zorgtaken naar de gemeenten gedecentraliseerd. Het is belangrijk dat de zorg dichtbij huis en toegankelijk beschikbaar is. Tegelijkertijd moeten we er goed voor zorgen dat de zorg betaalbaar blijft.

Dicht bij huis hebben we de WIJ-teams: laagdrempelige zorg die de lokale kleur van de wijk weerspiegelt. We willen dat specialismen in de WIJ-teams gewaarborgd blijven. Wanneer de WIJ-teams naar behoren functioneren, kunnen ze preventief werken en daarmee duurdere zorg voorkomen. Er is besloten om vanaf 2019 de dagbesteding aan te besteden en onder te brengen in een zogenoemd GebiedsOndersteunend Netwerk (GON). De ChristenUnie heeft met dit voorstel ingestemd, maar heeft daarbij wel strikte voorwaarden gesteld. Zo zal er op worden toegezien dat kleine zorgaanbieders voldoende ondersteuning krijgen om aan dit traject deel te nemen. Daarnaast is voor de ChristenUnie

keuzevrijheid van groot belang, ook met het oog op identiteitsgebonden zorg. Het moet daarom voor de cliënt altijd mogelijk zijn om een aanbieder buiten zijn of haar GON-gebied te kiezen. Wij zullen er de komende jaren op toezien dat het college zich aan deze voorwaarden houdt. Met de decentralisatie van de jeugdzorg heeft de gemeente er veel taken en verantwoordelijkheden bijgekregen. Deze overdracht is gepaard gegaan met een korting op het budget. De ChristenUnie vindt de zorg voor onze jongeren echter van zodanig groot belang dat deze niet onder druk mag komen te staan door bezuinigingen. Professionele jeugdhulpverlening moet goed toegerust zijn.

GEZINNEN

We geloven in de kracht van stabiele gezinssituaties. We gunnen het elk kind op te groeien in een liefdevol gezin. In de praktijk zien we dat relaties door diepe dalen kunnen gaan, en dat mensen het vaak lastig vinden de weg naar boven weer te vinden. En dat blijft niet zonder gevolgen: in ons land maken circa zeventigduizend thuiswonende kinderen per jaar een (echt) scheiding van hun ouders mee, met al het verdriet dat daarbij hoort¹. Ook hebben eenoudergezinnen een grotere kans op armoede. Daarom willen we een relatie- en scheidingsloket aan de WIJ-teams koppelen, zodat we laagdrempelig en dichtbij huis zorg en hulp kunnen verlenen aan een ieder die daar naar op zoek is.

OOG VOOR IEDER MENS

Zorg is meer dan het zorgen voor zieken: we dienen ook te zorgen voor bijvoorbeeld onze eenzame ouderen, depressieve studenten, kinderen uit gebroken gezinnen, daklozen en slachtoffers van huiselijk geweld. Ieder mens telt.

PROSTITUTIE

Er wordt vaak een vals beeld geschetst van prostitutie, waarin wordt gesproken over vrouwen die geheel vrijwillig hun diensten leveren. Een beeld dat, tegen alle signalen in, nog steeds in stand wordt gehouden. Wij geloven dat seksualiteit een prachtig geschenk is dat we van God hebben gekregen. Maar indien dat niet plaatsvindt binnen een gelijkwaardige relatie, is het het gebruiken van iemands lichaam. In werkelijkheid gaat prostitutie dan ook vaak om een nachtmerrie van uitbuiting en verkrachting. Dat willen we niet normaal vinden. We zien in de recente #MeToo-discussie dat er meer en meer een - terecht - taboe komt te liggen op ongelijkwaardigheid en ongewenstheid. We geloven dat dit ook zijn weerslag zal hebben op hoe we omgaan met prostitutie. We gaan dan ook voor een Groningen vrij van legale én illegale prostitutie.

STUDENTEN

We zijn blij met alle reuring en energie die een grote studentenstad met zich meebrengt. Maar tegelijkertijd weten we dat er onder studenten veel eenzaamheid bestaat. Ook in Groningen worden jonge mensen, in de bloei van hun leven, door sociale en emotionele druk getroffen door een burn-out of depressie. Waar mogelijk wil de ChristenUnie initiatieven en campagnes ondersteunen die zich hiermee bezighouden.

WAARDIG OUDER WORDEN

De ChristenUnie wil dat mensen waardig ouder kunnen worden. Wat ons betreft hoeft je je leven niet als "voltooid" te zien als je geen economische bijdrage meer levert, of als je geen kinderen meer groot te brengen hebt. We vinden het verdrietig dat bij oude mensen er gevoelens van overbodigheid en eenzaamheid leven. We willen ons inzetten om mensen op een waardige manier ouder te laten worden.

De ChristenUnie Groningen gelooft in de kracht van samen. Samen staan we sterker. Een voorbeeld is dat je de eenzaamheid van ouderen én de eenzaamheid van studenten kunt verminderen als je ze samen kunt laten wonen. Onze hofjes lenen zich hier perfect voor. We hebben prachtige organisaties in ons midden die mensen bij elkaar brengen, zoals Stichting Present, WIJS (WijkInzet door Jongeren

¹ www.nji.nl, "Nationaal Jeugdinstuut" <https://www.nji.nl/Scheiding-Achtergronden-Cijfers>

en Studenten), en stichting Humanitas. In Haren kunnen mensen voor ondersteuning op allerlei terreinen terecht op de website harenhelpt.nl.

De gemeente heeft de taak om deze activiteiten te stimuleren en zo nodig vrijwilligers daarvoor te faciliteren. Vrijwilligersorganisaties vragen vaak een Verklaring Omtrent Gedrag van hun vrijwilligers. Als het om vrijwilligerswerk gaat verstrekt de gemeente deze VOG gratis.

HIER GAAN WIJ VOOR

DECENTRALISATIE ZORG:

- We willen dat er een goed aanbod van zorg is voor iedereen die dat nodig heeft
- Inkoop gebeurt op basis van prijs én kwaliteit
- We willen de keuzemogelijkheid van identiteitsgebonden zorg
- Goede voorzieningen voor het ontlasten van mantelzorgers, zoals het Odensehuis, waar dementerende ouderen dagopvang kunnen krijgen, het Hamelhuys, voor (ex-)kankerpatiënten en hun naasten, en de Opstap, een logeershuis voor herstel en respijt.

HUISELIJK GEWELD:

- Aanpak daderuithuisplaatsing handhaven
- Zorgen voor voldoende opvangplekken
- Zorgen voor opvang voor mannen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld

PROSTITUTIE:

- Meer steun voor uitstapprogramma's prostituees
- Toezien op zorgvuldig proces sluiting van de tippelzone Bornholmstraat
- Illegale prostitutie tegengaan
- Toewerken naar een situatie dat we ook het prostitutiegebied in de Nieuwstad kunnen sluiten

WAARDIG OUDER WORDEN:

- Ondersteuning van lokale (vrijwilligers) organisaties die eenzaamheid onder ouderen tegengaan
- Meer ruimte voor gezamenlijke wooninitiatieven zoals het Knarrenhof in de stad en de dorpscoöperatie in Ten Boer
- Stimuleren van initiatieven waar ouderen elkaar kunnen ontmoeten, zoals dorpshuizen

IEDER MENS TELT:

- Wij willen de bed-bad-broodvoorziening met begeleiding en 24-uursopvang voor uitgeprocedeerde vreemdelingen behouden met steun van het Rijk
- Gebrek aan woonruimte mag geen oorzaak zijn voor dakloosheid
- Jongeren kunnen tot hun 21ste van jeugdhulp gebruik maken. De gemeente springt hierin bij zolang er nog geen landelijke oplossing is.

Ieder kind is anders, gemiddelde kinderen bestaan niet. Iedereen heeft het recht om zijn of haar talenten te ontwikkelen: of je nu goed bent in taal en rekenen of juist met je handen, en of je nu veel of weinig beperkingen hebt. Het onderwijs moet iedereen gelijke kansen bieden. Kinderen met achterstanden of kinderen uit kansarme milieus krijgen daarom extra aandacht.

Oog voor onderwijs

De ChristenUnie staat pal voor de 'kleine scholen' in onze gemeente. Scholen zijn voor de leefbaarheid van wijken en dorpen van groot belang. Bovendien behoren kinderen zo dicht mogelijk bij huis basis-onderwijs te ontvangen. Op dit moment zijn er veel zorgen en klachten over de onderwijshuisvesting. We willen dat er in de toekomst een duidelijk integraal onderwijshuisvestingsplan ligt waarbij scholen op tijd duidelijkheid krijgen over wanneer en waarin geïnvesteerd wordt, zodat we over tien jaar weer op elk schoolgebouw trots kunnen zijn.

Voortgezet en middelbaar onderwijs dat zich richt op praktische vaardigheden wordt ten onrechte gezien als 'lager'. Maar goed onderwijs gaat niet alleen om rekenen en taal, het gaat ook om het aanleggen van kabels en wegen. Jongeren met 'gouden handjes', zoals technici en andere vakmensen, zijn hard nodig op de arbeidsmarkt. Daarom willen wij dat er meer verbinding komt tussen het technische bedrijfsleven en onderwijsinstellingen. Bovendien is het onderwijssysteem niet geschikt voor alle kinderen. Sommigen zijn op een andere manier veel beter geholpen, bijvoorbeeld door Gilde-leren.²

We zijn trots op onze universiteit en hogeschool, en de kwaliteit van het onderwijs dat daar wordt geboden voor de vele studenten uit binnen- en buitenland. Door Het Akkoord van Groningen wordt er tussen de Rijksuniversiteit Groningen, de Hanzehogeschool Groningen, het Universitair Medisch Centrum Groningen en de gemeente Groningen goed samengewerkt. We willen samen optrekken en daarmee de stad en regio Groningen als internationaal kennisknooppunt en centrum van innovatie gezamenlijk laten profileren, uitbreiden en versterken. De ChristenUnie wil het MBO ook betrekken bij het Akkoord van Groningen.

² <https://werkinzicht.nl/projecten/gilde-leren/>, UMCG Gilde
https://www.noorderpoort.nl/media/2117/umcggilde-noorderpoort_folder.pdf

HIER GAAN WIJ VOOR

- Investeren in de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen, door goede voorzieningen en goede gebouwen
- Scholen toegankelijk houden en maken voor kinderen en voor mensen met een beperking
- Waar mogelijk voorzien in integrale kindcentra [een voorziening waarin organisaties als onderwijs, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal en welzijnsactiviteiten zijn samengevoegd]
- Integraal onderwijshuisvestingsplan voor het basis- en voortgezet onderwijs met voldoende geld
- We zijn vóór het plan om ouders de keuzemogelijkheid te geven de voorschoolse educatie uit te breiden naar 16 uur per week mits de financiering duidelijk geregeld wordt
- De ChristenUnie is voor het behoud van kleine scholen, waarbij we niet in het ommeland stadse opheffingsnormen willen hanteren
- Zorgen voor een goede koppeling tussen het MBO en het bedrijfsleven
- Stimuleren van een duidelijke verbinding tussen het MBO, het HBO en het WO, onder andere door het MBO op te nemen in het Akkoord van Groningen

Een goed en betaalbaar huis in een leefbare buurt, dat is voor ons allemaal belangrijk. Het is echter niet vanzelfsprekend. Het aanbod van woningen blijft achter bij de vraag. De veranderingen in de samenstelling van onze samenleving

- zoals langer thuiswonende ouderen en kleinere huishoudens
- zorgen voor andere eisen aan de hoeveelheid en de vorm van de benodigde woningen.

Oog voor wonen en leefomgeving

Oog voor elkaar

We zetten in op bouwen: starterswoningen, sociale huurwoningen, en gezinswoningen. Meer ruimte voor innovatief, vraaggericht en duurzaam wonen, waaronder levensloopbestendige woningen, gezamenlijke wooninitiatieven en bouwen in eigen beheer. In Ten Boer hebben we juist te maken met een krimp van het aantal inwoners. De ChristenUnie wil zich inzetten om het voorzieningenniveau van Ten Boer op peil te houden. Ten Boer moet een plek blijven om in te leven, niet slechts te wonen.

De komende jaren wordt op verschillende plekken in onze gemeente hard gewerkt aan meer woningen. Er moet gebouwd worden met respect voor en overleg met de omgeving. Nieuw te bouwen wegen mogen niet ten koste gaan van de leefbaarheid in al bestaande wijken. Hoogbouw op het Suikerunieterrein kan wat de ChristenUnie betreft alleen op plekken die grenzen aan de Westelijke Ringweg of in de buurt van het huidige zeefgebouw. We willen onderzoeken of het mogelijk is om (internationale) jongeren te huisvesten op Zernike. In de binnenstad heeft de toevoeging van optoppingen (het bouwen van een extra woonlaag) de stad geen goed gedaan. De ChristenUnie wil daarom nieuwe optoppingen niet meer toestaan tenzij er recht gedaan wordt aan de authenticiteit van de omgeving en er instemming is van omwonenden en de gemeenteraad. We willen dat de woningcorporaties het

algemeen belang dienen. Woningcorporaties moeten zich richten op hun kerntaak: het aanbieden van betaalbare huurwoningen aan mensen met lage inkomens. Risicovolle investeringen met gemeenschapsgeld horen daar niet bij. Corporaties moeten wel de mogelijkheid hebben om te investeren in leefbaarheid en maatschappelijk vastgoed. In de prestatieafspraken pleiten wij hiervoor. Ook willen wij dat in de wijken meer gemengd (met verschillende woningen voor verschillende doelgroepen) gebouwd wordt en dat er bij wijkvernieuwing rekening gehouden wordt met de bevolkingssamenstelling. Woningcorporaties mogen daarbij woningen toewijzen met oog voor de buurt.

De nieuwe omgevingswet gaat in per 1 januari 2021. Groningen is inmiddels druk bezig met de voorbereiding op deze wet. "Next City" is de visie op het toekomstige nieuwe beleid. De ChristenUnie vindt het een goede beleidswijziging maar pleit wel voor een benadering van onderop, en het waarborgen van de raadsinvloed en handhaving vanuit de gemeente.

Bijzondere gebouwen, voorwerpen, tradities, foto's, films en verhalen tonen de geschiedenis van ons land, ons erfgoed. Ook ons regionaal en lokaal erfgoed verdient bescherming. Een grote uitdaging ligt er op het gebied van kerkelijk erfgoed en het behoud van het karakter van het Groninger Ommeland. In verband met de verster-

kingsopgave is in Ten Boer een aantal panden als 'karakteristiek' aangemerkt, en kunnen zij in aanmerking komen voor een status als gemeentelijk monument.

HIER GAAN WIJ VOOR

- **Hard optreden tegen eigenaren die hun huurders onjuist behandelen, intimideren of op een andere manier bedreigen. De huiseigenaren die het te bont maken, komen op een zwarte lijst waarbij vergunningen worden ingetrokken.**
- **In overleg met de initiatiefnemers kijken waar een "Schots en Scheef"³ mogelijk is**
- **Bevorderen transformatie leegstaande kantoorgebouwen, winkels en boerderijen naar woningen**
- **Voldoende woningen voor internationale studenten**
- **Langdurige overlast studentenhuusvesting streng aanpakken via de verordening na het verzamelen van klachten**
- **We staan pal voor de kwaliteit van onze sociale huurwoningen. Niemand hoeft in een beschimmeld huis te wonen.**

- **Woningbouwcorporaties moeten worden gestimuleerd hun woningvoorraad te verduurzamen**
- **Gebrek aan woonruimte mag geen reden zijn tot dakloosheid.**

BOUWEN, BOUWEN, BOUWEN:

- **naast kwantiteit ook oog voor kwaliteit**
- **meer starterswoningen**
- **meer sociale huurwoningen: minstens 30% sociale huurwoningen in binnenstedelijke nieuwbouwlocaties**
- **meer gezinswoningen**
- **aanpasbaar/levensloopbestendig**
- **meer welstandsvrij bouwen, waaronder lutke hoeskes/minimalistisch/zelfvoorzienend bouwen**

³ Een project door bewoners zelf opgezet waarbij mensen met een lichamelijke beperking die 24 uur oproepbare assistentie nodig hebben, wonen in de binnenstad van Groningen en zo gezamenlijk midden in het leven staan.

De crisis is voorbij, maar nog niet iedereen die een baan zoekt, vindt deze ook. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen. Automatisering, robotisering, flexibilisering, een slechte match tussen vraag en aanbod; al deze zaken spelen mee. Niet iedereen profiteert dus van de groei van het aantal vacatures.

Oog voor werk, inkomen en economie

Oog voor elkaar

Met name 50+'ers en jongeren zonder startkwalificatie zitten nog te vaak thuis terwijl zij graag aan de slag willen. Voor jongeren zien we mogelijkheden in goede en gedegen opleidingen en de komende landelijke maatschappelijke dienstplicht. Ook is er veel landelijke aandacht voor werkloze 50+'ers. Lokaal worden zij ook bijgestaan door bijvoorbeeld trainingen vanuit Noorderlink.

Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De ChristenUnie zet zich daarom in voor meer ruimte, minder regels en meer kansen voor het midden- en kleinbedrijf. Deze ondernemers, waaronder ook de vele innovatieve start ups en scale ups die onze gemeente rijk is, willen we graag steunen met een klimaat waarbinnen ze kunnen floreren.

UITKERINGEN EN HULP

Er zullen altijd mensen zijn die aangewezen blijven op zorg vanuit de gemeente. We willen mensen die een bijstandsuitkering hebben zoveel mogelijk helpen een betaalde baan te vinden. Natuurlijk is het heel goed als mensen in de tussentijd iets terug kunnen doen. Wat ons betreft kan dat ook prima (bestaand) vrijwilligerswerk zijn. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt willen we aan de slag helpen in een beschutte omgeving. Ook voor de integratie van statushouders geldt dat zorg vanuit de gemeente nodig is. Er wordt gezorgd voor werkervaringsplekken en stages. Dat helpt mensen ook de taal beter te leren.

De gemeente kan mensen helpen met hun financiën, bijvoorbeeld door voorlichting te geven en te helpen met afspraken over betalingsachterstanden bij energieleveranciers en woningcorporaties. Deels doet de gemeente dat al via de Groningse Kredietbank. Woningbouwcoöperaties en energieleveranciers moeten tijdig aan de bel trekken bij betalingsachterstanden om erger te voorkomen. Wij zien het WIJ-team als een geschikt loket om voor al deze vragen hulp te kunnen zoeken. Wanneer de gemeente intensief samenwerkt met een gezin, ook als het gaat om schuldhulpverlening of bewindvoering, moet daarbij het uitgangspunt zijn van één plan, één coach en één budget per gezin. We willen dat er door medewerkers van schuldhulpverlening en bewindvoering deskundige zorg en aandacht wordt verleend.

Overgang van armoede van ouders op kinderen moet worden voorkomen. Daarom hebben we specifiek aandacht voor gezinnen met kinderen die langdurig een uitkering ontvangen. Het mag niet zo zijn dat kinderen daardoor hun talenten niet kunnen ontwikkelen of zich niet kunnen ontspannen. Daarom zijn we voorstander van het Kindpakket. Door de Stadspas krijgen mensen met een laag inkomen korting bij diverse activiteiten en producten, zoals lidmaatschap van een sport- of hobbyvereniging, museumbezoek, lidmaatschap van de bibliotheek en nog veel meer. We willen graag de pas in stand houden en

waar mogelijk het aanbod uitbreiden. De ChristenUnie wil idealiter een samenwerking waarin voedselbanken niet nodig zijn, maar wij sluiten onze ogen niet voor de realiteit. Voedselbanken zijn er, en hebben het druk. Wekelijks komen er nu 730 huishoudens (feb. 2018) bij de Voedselbank.⁴ Daar maken we ons zorgen over en we blijven dan ook inzetten om mensen uit de armoede te halen. We zijn dankbaar voor alle mensen en bedrijven die zich inzetten voor het werk van de Voedselbank, als vrijwilliger of door te doneren.

WINKELN

We willen in de dorpen een breed aanbod van winkelvoorzieningen stimuleren. Het is belangrijk dat er in de binnenstad een divers aanbod blijft aan winkels en speciaalzaken. De grote ketens zijn belangrijke

trekkers en de kleine speciaalzaken zijn de smaakmakers. Dat levert, samen met de warenmarkt, een belangrijke bijdrage aan de aantrekkingskracht van de Groninger binnenstad. Het is fijn en belangrijk dat toeristen en dagjesmensen onze gemeente te weten te vinden. Tegelijkertijd moeten we er ook voor zorgen dat voor onze inwoners hun gemeente een fijne plek is waar ze ook de stilte kunnen opzoeken. De ontwikkeling naar een 24-uurs economie lijkt haast niet te stoppen. Tegelijkertijd zien we mensen op zoek naar meer rust en onthaasting, precies waar we geloven dat God de zondag als rustdag voor heeft ingesteld. Wij blijven dan ook voorstander van het verlagen van het huidige aantal koopzondagen. Ondernemers verplichten hun deuren open te doen op zondag - zoals in Paddepoel - is principieel onjuist.

HIER GAAN WIJ VOOR

- **Terugdringen werkloosheid onder 50+'ers**
- **Terugdringen jeugdwerkloosheid**
- **Voortijdige schoolverlating voorkomen**
- **Meer ruimte, minder regels en meer kansen voor ondernemers**
- **Hulp op gezinsniveau (i.p.v. per individu)**
- **Steun voor Kindpakket, Stadspas en goede schuldhulpverlening**
- **Verlagen van het huidige aantal koopzondagen**
- **"Social Return" bij het werken aan, onder meer, onze ringwegen**
- **Bij de berekening van het besteedbaar inkomen bij armoederegelingen willen wij dat rekening gehouden wordt met zorgkosten**
- **Wij willen specifieke aandacht voor mensen in "nieuwe armoede", zoals ZZP'ers of mensen met een baan die eigenlijk niet rond kunnen komen.**

⁴ De Voedselbank van de stad Groningen 'bedient' ook Haren en Ten Boer

Wij geloven dat we de aarde in bruikleen hebben gekregen van God. Wij bezitten de aarde niet, we zijn er rentmeester van. We moeten zuinig met de aarde omgaan. Daar varen wij, en de generaties na ons, wel bij. De gemeente heeft daarin een belangrijke taak. Er is geen toekomst meer weggelegd voor fossiele brandstoffen. Wij willen ons inzetten om zo vroeg mogelijk van aardgas los te zijn.

Oog voor duurzaamheid, klimaat en energie

Oog voor elkaar

We gaan met elkaar verder op weg naar een duurzame, circulaire economie, naar een klimaatneutraal Groningen in 2035, en zetten ons in om de nieuwe kansen die dit biedt te benutten.

ENERGIE

We zijn hoopvol over de duurzame toekomst. Ook hierin heeft Groningen ons land en de wereld wat te bieden. Groningen biedt, met haar onderwijsinstellingen en innovatieve bedrijven die opereren in dit vakgebied, een perfecte voedingsbodem voor duurzame klimaatinitiatieven. Dat blijkt ook wel uit het feit dat het internationale kenniscentrum voor klimaatadaptatie van de VN mede in Groningen gaat worden gehuisvest. Klimaatadaptatie in Groningen betekent dat we ons gaan voorbereiden op meer regenval en langere periodes van droogte. Daarom hebben we oog voor regenafvloeiing en hittestress en stimuleren we de aanleg van geveltuinten en groene daken. We zorgen voor meer bewustwording wat betreft de nadelen van versteende tuinen.

De ontwikkelingen op dit gebied gaan snel. De energietransitie heeft alleen kans van slagen als men ook landelijk zich hier volledig voor inzet, zoals het huidige kabinet doet. We blijven daarom wijzen op de noodzaak voor landelijk beleid. Zo juichen we zaken als grote windmolenparken op zee en de afbouw van kolencentrales van harte toe.

We volgen de ontwikkelingen van Warmte-Stad en de zoektocht naar een duurzaam alternatief op de voet. Dit geldt ook voor de verkenningen naar toekomstkansen van geothermie. Veiligheid, duurzaamheid, leveringszekerheid en betaalbaarheid zijn hierbij voorwaarden. Waterstof biedt grote kansen voor de verduurzaming van mobiliteit en voor omzetting en opslag van elektriciteitsoverschotten. Onze unieke kennispositie op het gebied van waterstof willen we versterken.

NATUUR

We weten dat er grote kosten gemoeid zijn bij het omschakelen naar een duurzame economie, maar we willen erop toezien dat geld niet een reden kan of mag zijn om niet duurzaam te leven. We willen dat bij alle plannen voor ruimtelijke ordening natuur en water hun plek krijgen, zodat behoud van groen en recreatieve ruimte wordt gewaarborgd. En natuurlijk blijven we als Fietshoofdstad van de wereld, het belang van deze goedkope, veilige, snelle en groene manier van vervoeren voor ogen houden.⁵

De gemeente kan niet zonder haar groenelangen, zoals het Noorderplantsoen, het Stadspark, Kardinges, het Paterswoldsemeer, het Zuidlaardermeer en de groene zones tussen de dorpen en de stad. Deze koesteren wij, en wij zullen de rust op deze plekken behouden. Het project Lentekriebels⁶ is een goed voorbeeld van

een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de leefomgeving van overheid en inwoners; dit willen wij blijven stimuleren. Wij willen dat de gemeente het goede voorbeeld geeft, door onderhoud aan openbaar groen en speelvoorzieningen, vuil op te ruimen en inwoners te stimuleren hetzelfde te doen. Wij willen dat over groot onderhoud van het groen wordt gecommuniceerd met omwonenden. Verkeersmaatregelen kunnen ook helpen, zoals het instellen van 30 km/u-zones in woonwijken.

LANDBOUWBELEID

Door de herindeling krijgt de nieuwe gemeente Groningen er een sector van economische en sociaal-economische betekenis bij, de landbouw. Stad en platteland

ontmoeten elkaar hier letterlijk. Voor de ChristenUnie is het belangrijk dat de boer de ruimte krijgt voor een gezond agrarisch bedrijf. De gemeente geeft ruimte aan nieuwe initiatieven, zoals boerencampings, zorgboerderijen, en kleinschalige projecten als de zelfoogsttuin van de Coöperatie WoldWijk. Juist bij deze activiteiten kunnen Stad en Ommeland elkaar versterken. Door middel van onderwijs kan de jeugd ook worden meegenomen in kennis van de herkomst van ons voedsel en een duurzame toekomst. Ook het ruimte maken voor ‘voedseljutten’ (bomen met eetbare vruchten planten) kan daaraan bijdragen aan een meer gezamenlijke ervaring van de herkomst van ons eten.

⁵ Voor onze overige plannen om ons verkeer te verduurzamen, zie hoofdstuk 7 Mobiliteit

⁶ <http://gemeente.groningen.nl/schone-stad/lentekriebels>

HIER GAAN WIJ VOOR

Het is het doel van de ChristenUnie Groningen om in 2035 een energieneutrale gemeente te zijn.

GEMEENTE LOOPT VOOROP:

- We kiezen voor duurzame straatverlichting
- We plaatsen zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen
- We zoeken duurzame herbestemming van kantoren
- We kopen 100% duurzaam en verantwoord in
- We stimuleren de aanleg van moestuintjes op basisscholen. Dat zorgt voor kennis en bewustwording van de natuur en van gezonde voeding, en helpt mee op het gebied van klimaatadaptatie
- We stimuleren de aanleg van groene schoolpleinen op basisscholen. Dat zorgt voor kennis en bewustwording van de natuur en helpt mee op het gebied van klimaatadaptatie.

AFVAL BESTAAT NIET:

- Voedselverspilling moet worden voorkomen door meer aandacht voor bewustwording
- We ondersteunen en stimuleren particuliere initiatieven voor huisvuilscheiding
- We continueren – bij hoog rendement – de plastic nascheiding
- Wij zijn voor statiegeld op kleine PET-flessen
- We zijn bereid onder voorwaarden na te denken over een diftar-systeem

ENERGIE:

- We ondersteunen en stimuleren initiatieven tot duurzame energieopwekking van particulieren en coöperaties (zoals Grunneger Power, Energiecoöperatie Ten Boer en Paddepoel Energiek)
- We stimuleren mensen om zelf zonnepanelen te plaatsen
- We zorgen voor een stimuleringsfonds voor klimaatneutrale/gasloze initiatieven
- In de prestatieafspraken met corporaties worden verplicht afspraken gemaakt over besparingsdoelen en de warmtevoorziening
- We onderzoeken de mogelijkheid om in vergunningen voor studentenhuizen energiebesparende afspraken op te nemen

OPENBARE RUIMTE:

- We willen zorgen voor uitbreiding van het aantal watertappunten in de gemeente
- We willen scholieren van groenopleidingen de mogelijkheid geven openbaar groen te adopteren
- Wij willen voldoende budget voor groen, toegankelijkheid, veiligheid en verlichting

Mobiliteit brengt mensen bij elkaar en is een voorwaarde voor een sterke economie. De mobiliteit is in ontwikkeling door de digitale innovatie in het verkeer, de opkomst van elektrische vervoersmiddelen en de toename van het aantal auto's op de weg. De groeiende mobiliteit mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van onze leefomgeving en de leefbaarheid. Integendeel: we gaan voor slimmer, schoner en zuiniger.

Oog voor mobiliteit

Oog voor elkaar

LOPEN EN FIETSEN

De ChristenUnie kiest voor een heldere prioritering bij de keuze van maatregelen en geeft voorrang aan voetgangers en fietsers. Groningen is één van de beste fietssteden van de wereld; nergens ter wereld fietsen relatief gezien zoveel mensen als in Groningen. Ook vormen elektrische fietsen en e-scooters steeds betere alternatieven voor brommers en scooters, zonder de geluids-overlast. We zijn blij met de populariteit van de (elektrische) fiets, maar we willen er wel goed voor zorgen dat het niet ten koste gaat van de toegankelijkheid van de voetpaden. Door ons succesvolle openbaar vervoer blijft het ook noodzakelijk aandacht te blijven houden voor goede busverbindingen. Zo zorgen we voor een goede bereikbaarheid van belangrijke ontmoetingsplekken en (zorg)voorzieningen.

OPENBAAR VERVOER

De P+R's aan de rand van de stad zijn de manier om het binnenkomende verkeer op te vangen. Vanaf daar kan men met het openbaar vervoer, of met door ons gewenste OV-fietsen, de weg richting de binnenstad vervolgen. Een station bij Hoogkerk is een kansrijke ontwikkeling voor het stimuleren van openbaar vervoer. Prorail doet daarvoor onderzoek, in samenwerking met provincie en gemeente Groningen. Wij zullen plannen voor uitvoering van harte ondersteunen om hiermee Hoogkerk via dit station op een snelle manier te verbinden met de OV-hub op het hoofdstation.

WEGEN EN PARKEREN

De bereikbaarheid van de stad staat onder druk en daarom wordt er hard gewerkt aan het ongelijkvloers maken van alle ringwegen. De Oostelijke en Noordelijke Ringweg zijn succesvol afgerond, de Zuidelijke Ringweg komt nu in de uitvoeringsfase en voor de Westelijke ring worden plannen ontwikkeld. De ChristenUnie wil dat in die plannen rekening wordt gehouden met het openbaar vervoer en de veiligheid van de wegen. We willen duidelijke bebording en communicatie, inclusief toevoeging dat men de navigatie moet negeren. Ook dient er een nieuwe weg naar Meerstad te komen. Deze nieuwe weg moet in overleg met de omwonenden tot stand komen waarbij de ongelijkvloerse variant die de bewoners naar voren hebben geschoven onze voorkeur heeft. De ChristenUnie ziet de ringwegen als ontsluitingswegen met als doel de verkeersdruk binnen de wijken te sturen. De ring is de verdeelsleutel voor al het lokale verkeer. Omdat wij niet vinden dat het Oosterhamriktracé opengesteld moet worden voor auto's hebben wij een alternatief ontwikkeld. Wij vinden dat dit plan recht doet aan het uitgangspunt dat we auto's minder faciliteren en bij de stadsranden afvangen. Voor mensen die in de binnenstad wonen, is het vinden van een parkeerplaats steeds lastiger. Daarom wil de ChristenUnie dat bewoners voorrang krijgen op bezoekers in de openbare ruimte. Het verdient onderzoek om te kijken hoe de schaarse openbare ruimte opnieuw verdeeld kan worden. De

ChristenUnie wil betaald parkeren invoeren en met bewoners in gesprek over de plek die auto's innemen in de openbare ruimte. Daarbij willen we niet uitstralen dat auto's van bewoners en bezoekers niet welkom zijn; maar wel dat er ook andere prioriteiten in de openbare ruimte zijn. De venstertijden in de binnenstad moeten gehandhaafd worden door middel van kentekenherkenning. Uit-

zondering zijn op dit moment de elektrische voertuigen.

We zien het belang van en de behoefte voor vliegveld Eelde in de regio en we volgen de ontwikkelingen op de voet. Wat de ChristenUnie betreft worden er geen extra investeringen buiten het huidige pakket gedaan.

HIER GAAN WIJ VOOR

LOPEN & FIETSEN

- **Voldoende brede en obstakelvrije trottoirs voor de voetganger, met zonodig autovrije en soms zelfs fietsvrije straten**
- **Veilige looproutes naar scholen en speelvoorzieningen**
- **Goed toezien op onderhoud en verlichting van fietspaden**
- **Snel en langzaam verkeer zoveel mogelijk scheiden, dus waar mogelijk worden scooters geweerd van fietspaden**
- **Meer fietsparkeerplekken door het stimuleren van gebruik van ondergrondse fietsenstallingen**
- **Meer aandacht voor communicatie en bebording naar fietsers**
- **Fietssnelweg van Haren naar Zuidlaren**
- **Extra aandacht voor veilige fietsroutes rond scholen**

AUTO & OPENBAAR VERVOER

- **Meer mogelijkheden voor het pladen van elektrische voertuigen**
- **In onze toekomstplannen rekening houden met autonoom rijdende auto's**
- **Treinstation in Hoogkerk**
- **Voldoende bushaltes houden, ook in het buitengebied**
- **Duurzaam (elektrisch of op waterstof)**
- **Deelfietsen bij P+R's**

TOEGANKELIJKHEID VOOR IEDEREEN

- **Er moeten voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen blijven**
- **WMO-taxivervoer moet blijven**
- **Toezien op chauffeursvriendelijkheid WMO-taxivervoer**
- **Rolstoelbereikbaarheid actief meenemen bij plannen en uitvoering**
- **Aanbevelingen voor toegankelijkheid bij aanvragen horeca- of bouwvergunning**

Kunst en cultuur

Kunst en cultuur vormen een verrijking van het leven. We willen dat Groningen een cultuurstad blijft waar mensen hun creatieve talenten kunnen ontplooiën en waar een zo breed mogelijk publiek kan genieten van deze kunst. Wij dragen de amateurkunst daarom een warm hart toe en vinden dat hierop niet beknot mag worden.

Oog voor kunst, cultuur en sport

Oog voor elkaar

Het behoeden en bewaren van onze geschiedenis vindt zorgvuldig plaats. Mooie voorbeelden daarvan in Groningen zijn de Groninger Archieven, het Groninger Museum, het Grafisch Museum (GR-ID), het Noordelijk Scheepvaartmuseum, Stichting Monument en Materiaal en het Historisch Kwartier. Een ander voorbeeld is het kleinschalige ontmoetingscentrum van het voormalige Klooster Jesse in het buurtschap Essen. Het is een particulier initiatief en verdient ondersteuning van de overheid. Ook de komst van het Forum zal een impuls geven aan het culturele klimaat van Groningen.

Bibliotheken zijn van belang voor het leesonderwijs aan onze kinderen, voor het plezier in het lezen en het opdoen van

kennis. Ook kunnen zij een rol spelen in de toegang tot informatie op het internet. Bibliotheekvoorzieningen staan echter meer en meer onder druk. Sluiting van familiebibliotheken in de wijken en dorpen moet worden voorkomen. Multifunctioneel en innovatief denken kan hier een oplossing in betekenen. Zo verdient samenwerking met scholen aandacht.

Wij staan open voor een onderzoek naar de toekomst van de Oosterpoort, maar de culturele ambities moeten wel realistisch zijn en handhaven we niet tegen elke prijs. We zijn trots op onze prachtige nationale en internationale festivals en evenementen; maar ook hiervoor geldt dat we die niet tegen elke prijs willen behouden.

HIER GAAN WIJ VOOR

- Amateurkunst stimuleren
- Sluiten van (familie)bibliotheken voorkomen
- Stimuleren samenwerking bibliotheken en scholen
- Toegestane aantal decibels evenementen en festivals verlagen
- Balans en spreiding evenementen en festivals in overleg met omwonenden

Sport

Sport brengt mensen in beweging. Het brengt mensen samen en leert je respectvol met elkaar om te gaan. Daarnaast stimuleert het lichaam en geest tot optimale prestaties en zorgt het voor een gezonde en vitale samenleving. De ChristenUnie wil daarom dat sport toegankelijk is voor iedereen, en in het bijzonder voor de jeugd.

Als sporten van jongs af aan tot je normale leefpatroon behoort, neem je dat voor de rest van je leven mee. We zijn blij dat zo ontzettend veel ouders en andere vrijwilligers zich inzetten om onze jeugd te laten sporten. Ook de gemeente kan hieraan positief bijdragen: de ChristenUnie vindt het belangrijk dat kinderen dicht bij huis, in hun wijk, goede buitenspeelmogelijkheden hebben. De openbare ruimte, bijvoorbeeld de parken, kan hiertoe meer uitnodigend worden gemaakt, met toestellen of veldjes. Ook de natuur zelf leent zich voor spelen, zoals de natuurspeelplaats OERRR (Kardinge) zo mooi laat ervaren.

De focus van de gemeente dient te liggen op de breedtesport en niet op topsport. Na-

tuurlijk zijn Groningse topsporters als Bauke Mollema en Ranomi Kromowidjojo belangrijke voorbeelden voor onze jeugd. Maar niet alleen (potentiële) topsporters, iedereen verdient de kans te bewegen en gezond te zijn. Dat geldt ook voor mensen met een beperking. Waar nodig moet de toegankelijkheid van sportaccommodaties aangepast worden voor de gehandicaptensport.

Het huidige college van Groningen begon zijn periode met een aangekondigde verhoging van tarieven voor de sportclubs. Gelukkig is dat voorstel - na protest van onder andere de ChristenUnie - op tijd ingetrokken. De achterstand in onderhoud wordt nu weggewerkt en de minimale basis aan sportvoorzieningen is redelijk op orde.

Toch zijn er clubs die al jaren wachten op een extra veld of een nieuw clubhuis. We zijn blij met de oprichting van de Sportkoepel en het co-investeringsfonds, en willen erop blijven toezien dat sport niet een sluitstuk van de begroting wordt, maar dat we blijven investeren. Het onderzoek naar eventuele gezondheidsrisico's van rubber infill in kunstgras-sportvelden blijven we kritisch volgen. Waar nodig moeten kunstgrasvelden worden aangepast om milieuschade te voorkomen.

Naast FC Groningen is onze gemeente in andere sporten ook actief in topsport, zoals basketbal (Donar), volleybal (Lycurgus) en ijshockey (GIJS). Wij vinden dat deze sporten ook een volwaardige accommodatie ver-

dienen, maar gemeenschapsgeld is er niet voor topsport. Een nieuwe topsporthal moet zonder structureel geld van de gemeente kunnen draaien. Er moet daarbij ook gezocht worden naar andere partners om dit mogelijk te maken. De gemeente heeft hierin een faciliterende rol. Op het gebied van zwemmen mist de stad en regio een vijftig-meterbad. In Groningen is op dit moment geen behoefte aan extra binnenzwembad, maar als één van de huidige zwembaden toe is aan renovatie/vervanging, dan is dat een goed moment om te onderzoeken of de realisatie van een vijftigmeterbad haalbaar is.

HIER GAAN WIJ VOOR

De ChristenUnie wil inzetten op breedtesport:

- **Goede buitenspeelmogelijkheden dichtbij huis**
- **Sportaccommodaties toegankelijk voor mensen met een beperking**
- **Blijven investeren in sportvoorzieningen**
- **Niet structureel gemeenschapsgeld naar topsporthal, wel faciliteren om met andere partners draaiend te houden**

Het handhaven van orde en veiligheid zijn kerntaken van de gemeente. De ChristenUnie staat voor een democratische rechtstaat waarin vrijheden samengaan met verantwoordelijkheden.

Oog voor Veiligheid

Oog voor elkaar

Wij zijn verdedigers van de vrijheid om van elkaar te verschillen. Tegelijkertijd geloven we dat mensen een gemeenschap nodig hebben en dus de verantwoordelijkheid hebben goed om te gaan met hun vrijheid. Ook minderheden voelen zich in zo'n samenleving gewenst en beschermd. Agenten op de bureaus en in de wijken zetten zich elke dag in voor een veilig Groningen en daarvoor verdienen ze de steun van het gemeentelijk bestuur, net als de vele politievrijwilligers.

Helaas is een roep om meer middelen voor handhaving de afgelopen jaren het stokpaardje geworden bij de ChristenUnie Groningen. Liever hadden we dat niet nodig gevonden. Vandalisme, vervuiling en overlast leveren een minder schone, mooie en veilige gemeente op. Groningen gaat ons allemaal aan het hart, en daarom hebben wij al eerder gepleit voor meer en betere handhaving. Het stellen van regels heeft alleen zin als we laten zien dat de regels menens zijn. Daarom willen wij extra geld steken in handhaving.

Veiligheid is meer dan het ontbreken van gevaar; politieagenten zijn zeker niet de enigen die zich dag na dag inzetten voor een veilige gemeente. "Veiligheid" is de aanwezigheid van zorg, steun, en écht gezien worden. Daarom wil de ChristenUnie dat veiligheid zoveel mogelijk in samenhang wordt bekeken met andere beleidsterreinen, zoals jeugdhulp, ruimtelijke ordening, integratie en welzijn. Een voorbeeld daarvan is dat in Ten Boer het jongerenwerk onderzoekt in hoeverre de gemeente kan bijdragen aan een eigen plek voor de jeugd, zodat er minder overlast wordt ervaren.

DIT IS WAT WIJ WILLEN

ALCOHOL- EN DRUGSBELEID

Overmatig alcoholgebruik en drugsgebruik is niet onschuldig, omdat het leidt tot verslaving en gezondheidsklachten. Daarom:

- zijn we tegen "piekuren"
- houden we aandacht voor alcoholverslaving en overmatig alcoholgebruik, met name onder studenten en ouderen
- zijn we voor extra controles op "zuipketen" en in kantines
- willen we meer handhaving op het doorschenken bij dronkenschap, óók bij verenigingen
- loktienaers inzetten bij coffeeshops, net als bij alcoholverkoop: bij overtreding drie maanden sluiten
- rook- en blowverbod rondom scholen, ziekenhuizen, sportverenigingen, kinderopvang, het stadhuis en plaatsen waar de overlast groot is

POLITIE

- wijkposten blijven in stand, ook in Haren en Ten Boer
- een wijkagent in alle wijken
- [Tijdelijk] cameratoezicht - zoals op de Gele Loper⁷ - kan plaatsvinden alleen als onderdeel van een totaalpakket aan maatregelen
- Alle mogelijkheden om mensenhandel tegen te gaan moeten benut worden

VUURWERK

- We zijn voor centrale vuurwerkshows in de binnenstad en dorpskernen
- Volledig vuurwerkverbod in de binnenstad
- Uitbreiden van de vuurwerkvrrije zones

⁷ Gele Loper: de route lopende vanaf de brug bij het Groninger Museum tot de Vismarkt.

Bestuur

De overheid is er voor de inwoners. Gemeenteraad, wethouders, burgemeester; allemaal dienen zij hun werk te doen in het besef dat ze dat doen voor de inwoners van onze gemeente Groningen.

Oog voor bestuur en financiën

Het zijn onze inwoners zélf die gezamenlijk de samenleving uitmaken. Het zijn burgers zélf die zorg verlenen, hun handen uit de mouwen steken en hun creativiteit en talenten inzetten voor bedrijven en organisaties. Hierbij past een overheid die meedenkt en faciliteert. Een overheid die denkt vanuit wat er wél kan, in plaats van wat er niet kan.

We zijn bescheiden over de sturingsmogelijkheden die de overheid heeft, maar we zijn onbescheiden over onze visie op goed bestuur. In alles heeft de overheid een voorbeeldfunctie; in alles hoort zij transparant te handelen. We hebben in Jezus een voorbeeld van hoe dienend en betrouwbaar leiderschap eruit ziet. Ook ons gemeentelijk bestuur heeft de verantwoordelijkheid het goede na te streven. De overheid is niet zaligmakend, maar er is wel de verantwoordelijkheid zo goed en deskundig mogelijk te handelen.

Ook juist in het licht van het veranderende takenpakket van de gemeente en de herindeling die heeft plaatsgevonden, vindt de ChristenUnie het belangrijk te gaan voor een helder beleid op het gebied van participatie met duidelijke rollen, procedures en wederzijdse verwachtingen. De communicatie vanuit de gemeente verdient daarbij zorgvuldige aandacht. Ook vinden we het belangrijk dat de gemeente niet alleen bereikbaar is voor mensen die digitaal vaardig zijn.

Er is steeds meer aandacht voor privacy. De gemeente is een instantie waarin veel informatiestromen samenkomen. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat alleen noodzakelijke informatie wordt vergaard en dat deze bij de gemeente in veilige handen is. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is hierom ingesteld. Het is goed de vinger aan de pols te houden op dit thema. Daarom wil de ChristenUnie laten nagaan hoe de gemeente de AVG hanteert en of de hoeveelheid te verwerken data en het aantal koppelingen daartussen verminderd kan worden.

Onze democratie staat al enige tijd onder druk. Minder mensen gaan naar de stembus, omdat het vertrouwen in de politiek tanende is. Het vraagt ook op lokaal niveau inspanning om dat vertrouwen terug te winnen. Dat kan onder meer door de burger meer bij de politiek te betrekken. Wanneer het bestuur de burger meer zeggenschap geeft en de overheid functioneert als een betrouwbare partner die naast de burger staat, kan het vertrouwen in de overheid weer groeien. Ook willen we de werking van het lokale bestuur meer onder de aandacht van de mensen brengen, te beginnen bij de jongeren.

DIT IS WAT WIJ WILLEN

- Een gemeente zijn wiens dienstverlening door inwoners met een 8 wordt gewaardeerd.
- Ondersteunen van de burgerparticipatie-experimenten en evalueren wat het beste past
- Aandacht op scholen voor de dag van de Democratie (15 september)
- Site van de gemeente moet ook goed toegankelijk zijn voor blinden en slechtzienden
- Digitale loket daar waar mogelijk uitgebreid
- Minimaliseren te vergaren persoonsgegevens en zo min mogelijk koppelen
- Behouden gemeenteloket in Haren en Ten Boer
- Wijkloketten in Hoogkerk en Lewenborg behouden
- Behouden filialen bibliotheek, in de stad, in Haren en in Ten Boer
- Behouden stedenbanden met San Carlos (Nicaragua) en Moermansk (Rusland)
- Een nieuw, duurzaam en toekomstbestendig stadhuis in Groningen
- Zorgen voor goede toegankelijkheid openbare gebouwen

Financiën

Goed rentmeesterschap is, volgens de ChristenUnie, het beheren van middelen op duurzame, houdbare wijze. Dit geldt ook voor het beheren van de financiële middelen van de gemeente. Het gebruik hiervan vraagt om een verantwoordelijke omgang en openbare verantwoording is vanzelfsprekend.

Het is de plicht van het college duidelijk te maken waaraan ze haar geld uitgeeft en hoe dit bijdraagt aan de duurzame ontwikkeling van de gemeente. Het is de plicht van de gemeenteraad om het college te controleren op alles wat het heeft uitgegeven en wil gaan uitgeven.

De gemeente heeft een uitgebreider takenpakket gekregen, waaronder op

het gebied van jeugdzorg. Dit is gepaard gegaan met een budgetkorting. Op veel plaatsen in het land, waaronder helaas ook in Groningen, zijn er tekorten ontstaan. We zijn daarin afhankelijk van bijdragen van het rijk. We houden de hondenbelasting in afwachting op landelijk beleid eerst in stand. Wat de ChristenUnie betreft wordt de OZB met maximaal de inflatie verhoogd.

DIT IS WAT WIJ WILLEN

- wij gaan voor een op alle fronten duurzaam financieel beleid met voldoende weerstandsvermogen en het terugdringen van de schuldenlast
- OZB met maximaal de inflatie verhogen
- Nauw toezien op financiering zorg, waaronder jeugdzorg
- Billijke tariefstelling van trouwen en begraven voor minder draagkrachtigen

Speerpunten

Onze speerpunten, waarmee wij laten zien wat wij belangrijk vinden voor Haren en Ten Boer als ze samen met Groningen per 1 januari 2019 de nieuwe gemeente Groningen gaan vormen. Tot de gemeente Ten Boer behoren naast Ten Boer de dorpen Garmerwolde, Lellens, Sint Annen, Ten Post, Thesinge, Winneweer, Wittewierum en Woltersum. Haren kent naast Haren de dorpskernen Glimmen, Onnen en Noordlaren.

Oog voor herindeling

Oog voor elkaar

1. ER KOMT EEN DORPSWETHOUDER OMMELAND

De ChristenUnie wil dat er een dorpswethouder voor Haren en Ten Boer wordt benoemd, die zaken kan aanpakken binnen de nieuwe kernen, ook al raakt het andere portefeuilles. Deze dorpswethouder overlegt regelmatig met de gebiedsregisseur [zie punt 2] en de dorpsraden [zie punt 3].

2. ER WORDT EEN GEBIEDSREGISSEUR AANGESTELD

De nieuwe kernen krijgen een vast aanspreekpunt binnen de gemeente. Dat is een ambtenaar die optreedt als gebiedsregisseur. Deze gebiedsregisseur overlegt regelmatig met de dorpsraden en de dorpswethouder. [Zie punt 1.]

3. IN HAREN EN IN TEN BOER KOMT EEN DORPSRAAD

Het kan niet zo zijn dat belangrijke zaken uit de straks voormalige gemeenten Haren en Ten Boer niet meer gehoord worden. Daarom wil de ChristenUnie dat in Haren en Ten Boer een dorpsraad wordt opgezet. Beide dorpsraden krijgen een direct "lijntje" met de gebiedsregisseur en de dorpswethouder. [Zie punt 2.]

4. ER WORDT EEN DORPSVISIE GEMAAKT DOOR DE INWONERS VAN HAREN

De ChristenUnie wil dat er, in navolging van Ten Boer, een dorpsvisie voor Haren wordt ontwikkeld. Op die manier kan met Harense wensen rekening gehouden worden in het beleid.

5. HET DORPSHUIS KRIJGT EEN CENTRALE PLEK

In een dorpshuis ontmoeten mensen elkaar en kunnen verenigingen hun verbindende werk doen. Daar staat de ChristenUnie van harte achter. Daarom willen we na de herindeling de dorpshuizen als centrale plekken behouden.

6. ER BLIJFT EEN GEMEENTELOKET IN DE DORPEN

Haren ligt bijna tien kilometer van het Groningse centrum af, en Ten Boer nog verder. Voor veel mensen is dit een grote afstand, helemaal als zij op leeftijd zijn. De ChristenUnie heeft eerder met succes de wijkklokken in Hoogkerk en Lewenborg opengehouden om dienstverlening dicht bij de mensen te houden. Daarom wil de ChristenUnie dat in beide dorpen een gemeenteloket blijft, met fatsoenlijke openingstijden, zodat mensen niet gedwongen worden naar de stad te gaan.

7. SOCIALE ONDERSTEUNING BLIJFT BEHOUDEN

Mooie voorbeelden van hoe ondersteuning dichtbij mensen wordt aangeboden zijn De Deel in Ten Boer en de Harense Ronde. De ChristenUnie vindt dit prachtige ideeën. Daarom willen wij dat plekken zoals de De Deel en de Harense Ronde behouden blijven, ook na de herindeling.

8. DE NATUUR TUSSEN STAD EN DORP BLIJFT IN STAND

Tussen Groningen, Haren en Ten Boer liggen mooie stukken natuur. Die moeten we koesteren, en daarom wil de ChristenUnie niet dat hier gebouwd gaat worden. Ook willen we karakteristieke landschappen, zoals de houtwallen in Haren, maar ook het prachtige landschap tussen Groningen en Ten Boer, behouden.

9. ZEKERHEID VOOR LOPENDE INITIATIEVEN

Gemeenteraden van Haren en Ten Boer hebben in sommige gevallen toezeggingen gedaan aan nu al lopende projecten. Een voorbeeld daarvan is de ontwikkeling van Woldwijk in Ten Boer, waar een duurzame coöperatie is gestart. De ChristenUnie juicht zulke ontwikkelingen toe en vindt dat deze initiatieven moeten kunnen vertrouwen op de gedane toezeggingen.

groningen.christenunie.nl